

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Ústav hospodářských a sociálních dějin FF UK

**Oponentský posudek
na doktorskou disertaci**

**pana PhDr. Mgr. Martina Vychytila „Historie firmy Orlické elektrotechnické
závodů do roku 1967“, rkp. 413 stran + 54 příloh, z toho vlastní text 383 stran,
Praha 2022.**

a) Aktuálnost zvoleného tématu

Velmi rozsáhlá doktorská disertace se zabývá historií východočeské firmy, resp. podniku Orlické elektrotechnické závody se sídlem v Letohradě, od jeho vzniku v roce 1941 do roku 1967 a osobností jeho zakladatele Jana Wagnera. Přestože by se mohlo zdát, že uvedená problematika nenese aktuální náboj, při bližším pohledu však jednoznačně ano. *Business history*, problematika dějin podnikání, je podle oponentova názoru aktuální, neboť stále existuje řada firem, které čekají na zpracování a při analýze jejich činnosti se ukazuje, že současné problémy podnikatelského prostředí a samotných podnikatelů jsou do valné míry velmi podobné. Těžiště práce spočívá v činnosti podniku v padesátých a šedesátých letech 20. století. Oponent vítá autorův zájem o dějiny podnikání s regionálním akcentem. Nicméně používat pro minulá období dnešní terminologii (firma) není ani příliš vhodné, ani to neodpovídá historické realitě, tedy po roce 1948 psát o firmě nelze. Naopak lze využít dobovou terminologii. Možná se v názvu mohlo objevit, že se vlastně jedná o prvních 25 let činnosti OEZ.

b) Zda disertace splnila sledovaný cíl

Cíl disertace je poněkud netradičně uveden v heslech formou výzkumných okruhů a otázek (Průmysl v okrese Ústí nad Orlicí se zaměřením na město Letohrad; Jan Wagner; Vznik OEZ v Kyšperku; Výrobní program; Vývojové úkoly; Vzdělávání; Budování stavebních objektů (s. 16-17). Proti takto pojatému okruhu výzkumných okruhů nelze nic namítat, přesto by bylo

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Ústav hospodářských a sociálních dějin FF UK

vhodné cíl shrnout kvalifikovaněji v jedné větě, souvětí či v odstavci. Podle názoru oponenta k naplnění formulovaného cíle došlo.

c) Zvolené metody zpracování

Autorem zvolené metody v zásadě odpovídají tématu. Nicméně založení práce je přespříliš široké. Autor se snažil věnovat maximální pozornost výkladu o metodologii hospodářských dějin, nadbytečně podrobnému rozboru pramenů a literatury či československým politickým dějinám. Základ této části disertace mělo být hodnocení pramenů a literatury, a nikoliv jejich podrobný popis včetně obsahu jednotlivých kartonů. Práci by prospělo přeformulování a podstatná redukce této části. Vlastní jádro práce začíná až na stránce 111. Oponent oceňuje pečlivě vybranou obrazovou přílohu. Paradoxně absentuje v autorově výčtu nejdůležitější historicko-kritická metoda. Uvedená východiska k dějinám podnikání jsou v pořádku. Přestože struktura práce je na první pohled velmi propracovaná, jsoučasně příliš komplikovaná a nepřehledná, a proto by jí prospělo přeskupení a redukce. Nelze přece mít čísla jednotlivých skládů jako samostatné podkapitoly. Možným řešením by bylo oddělení nadpisem v textu; dále není vhodné mít podkapitolu jako jeden odstavec. Naopak se ve struktuře „ztratil“ samotný vznik firmy, objevuje se ukrytý až v kapitole osmé. Podrobné rozdělení výrobní palety v obsahu je příliš destruktivní, stejně tak to platí o kapitole o vývojových úkolech. Také zajímavé kapitoly pojednávající o učňovském školství by bylo vhodné redukovat z hlediska struktury podkapitol. Podrobnějšího vysvětlení by si naopak zasloužovalo přenesení výroby právě do Letohradu, na „okraj“ protektorátu. V případě autobiografických vzpomínek nutno mít na paměti, že se jedná o subjektivní hodnocení, nota bene psané již s odstupem s vědomím, jak vše dopadlo. Možná by bylo vhodné, samozřejmě, pokud to informační základna dovolí, Wagnerovy vzpomínky verifikovat.

Některé nedostatky vykazuje poznámkový aparát. Zaslouhoval by odlehčení, tedy využívání zkrácených citací včetně zaužívaných zkratk (např. SOA), vypisování nadbytečných a známých skutečností, dále stále opakované přejmenování Kynšperku na Letohrad. Nelze uvádět dvě poznámky za sebou za jedním slovem (např. 273, 274 či 482, 483), nutno dát do

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav hospodářských a sociálních dějin FF UK

jedné. Není žádný důvod psát „tamtéž“ kurzívou. Poznámkový aparát musí být jednotný, tedy nikoliv uvádět AO HK, ale SOA Zámorsk – AO HK. Dále nelze užívat pojmů karton (kart.) a krabice současně, musí to být stejné. Některé v seznamu použité literatury uváděné tituly nemají žádnou vazbu k tématu (např. R. Ehrenberg, I. Erenburg, F. Fasolt, Gras, N. S. B. The early English Customs System, Holman, R., Horák, P., Matschoss, C., Čítanka k dějinám 20. století, Nohovcová, L. a kol., Obuchová, V., Pankratova, A. M., Purš, J., Smutný, B., Sommer, K., Šuchardin, S. V., Zídek, P.); u sborníků v seznamu uvádět jen ty studie, které byly využity a nikoliv obsahy sborníků. U sborníků a časopisů uvádět jednotně ročník, svazek, stranu, nelze kombinovat různé typy. Pozor - město Hlívce (Gleiwitz) bylo až do roku 1945 v Německu, nikoliv v Polsku. V případě v literatuře uváděného autorka Šternberka má být správně Šternberk. Nejedná se o knížete.

d) Výsledky disertace s uvedením nových poznatků

Z textu disertace je vidět, že autor má zájem o regionální historii (*business history* a historii techniky), přesto v práci převažuje metoda popisná. Za nejpřínosnější kapitoly považuje oponent kapitoly, které se týkají přímo jádra práce – tedy vznik a vývoj OEZ Letohrad a možná ještě více kapitoly o péči o dorost a učňovské školství. O nadbytečně rozsáhlých „uvozovacích“ kapitolách k jádru práce bylo pojednáno výše. V tomto kontextu je nutno vysoce ocenit obrazovou přílohu. Nové jsou také medailonky zaměstnanců, ale zapojení do textu jsou jen někteří. Nutno konstatovat, že o kvalitě práce nerozhoduje její délka. Práci by prospěla podstatná redukce. Předložený text práce de facto skrývá podklad pro dvě až tři disertace. Obsáhlý závěr shrnuje výsledky práce a odpovídi na výzkumné otázky.

e) Význam pro praxi/pro další rozvoj vědy

Předložená disertace je svým zaměřením rozsáhlá a v příloze uvedené dobové materiály jsou vlastně nově publikovanými materiály a lze je dále využívat. Práce přináší řadu nových informací o OEZ podniku v Letohradě a rozšiřuje naše znalosti tomto o elektrotechnickém podniku, výrobní technologii, výrobní strategii, odbytu i o osobě zakladatele firmy a následně

Ústav hospodářských a sociálních dějin
Filozofická fakulta Univerzity Karlovy
nám. Jana Palacha 2, 116 38 Praha 1
IČ: 00216208
DIČ: CZ00216208

Tel.: (+420) 221 619 713

jana.heroutova@ff.cuni.cz [sekretářka]
ivan.jakubec@ff.cuni.cz [pověřen vedením]
<http://uhsd.ff.cuni.cz>

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Ústav hospodářských a sociálních dějin FF UK

na její „transformaci“ v rámci centrálně plánované ekonomiky. Význam si zasluhují zejména kapitoly o učňovském školství. Práce je příspěvkem nejen k dějinám regionálního podniku, ale i oblastí, která nepatřila k ekonomickému jádru českých zemí.

f) Podmínky samostatné tvůrčí vědecké práce/původnost práce

Předložená disertace je původní prací, vychází především z nepublikovaných, ale i publikovaných archivních materiálů a dobové a současné literatury. Historie podniku OEZ Letohrad nebylo dosud v takové míře zpracováno. K pozitivům práce patří samotné téma, prvních 25 let elektrotechnického závodu včetně jeho znárodnění a začlenění do systému plánované ekonomiky a zejména pozornost věnovaná učňovskému školství. Tady je vidět jednoznačný přínos práce. V případě publikování, za což by se oponent přimlouval, je nutná podstatná redukce zbytečně rozsáhlých kapitol, tedy v případě monografie redukce na „jen“ 250 NS textu.

Práce podle oponentova názoru splňuje požadavky kladené na kvalifikační práce a nehledě na vyslovené připomínky ji doporučuji k obhajobě.

Praha, 14. června 2022

Prof. PhDr. Ivan Jakubec, CSc.

ÚHSD FF UK